

Liikkuva varhaiskasvatus -hanketoiminta kunnissa 2024

Varhaiskasvatukseen kohdistuvien liikunnallisen elämäntavan
paikallisten kehittämishankkeiden hakemusten seuranta ja arviointi

Henni Syväoja, Elina Tarkiainen, Tuomas Kukko & Marianne Turunen
Likes, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Likes
by jamk

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Avustuskokonaisuuden tarkoitus ja painopisteet

Liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittämisavustus on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ja aluehallintovirastojen jakama hankeavustus, jota voivat hakea kunnat sekä varhaiskasvatusta järjestävät rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt.

Avustuksen päätavoitteena on lisätä väestön liikuntaa ja fyysistä aktiivisuutta Suomessa koko elämänkulussa, erityisesti vähän liikkuvien keskuudessa. Avustuksen avulla toimeenpannaan valtakunnallista liikkumisen edistämisen Liikkuvat-kokonaisuutta paikallisella tasolla.

Vuonna 2024 liikunnallisen elämäntavan paikallisen kehittämisavustuksen pääpainopisteet olivat Ikiliikkuja ja Liikkuva varhaiskasvatus. Avustusta oli mahdollista hakea myös muihin kohderyhmiin ja sisältöalueisiin, kuten Liikkuva aikuinen ja Liikkuva perhe -toimintaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta paikallisten kehittämisavustusten seurannasta ja arvioinnista huolehtii Likes/Jamk. **Tässä koonnissa esitetään seuranta- ja arviointituloksia Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden toiminnasta hakemusten perusteella. Koontihetkellä hankkeet ovat toteutusvaiheessa.**

[OKM 2024](#)

IKI-
LIKKUJA

LIKKUVA
AIKUINEN

Avustuksen kohdentuminen

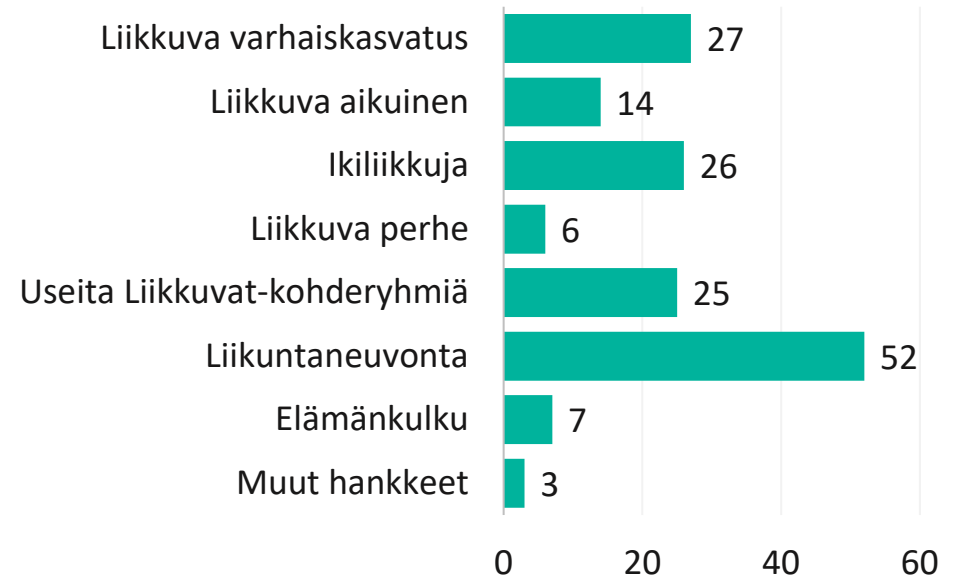
Liikunnallisen elämäntavan paikallisia kehittämisavustuksia myönnettiin **vuoden 2024 alussa 160 hankkeelle yhteensä 3 575 000 euroa.**

Suurin osa hankkeista kohdistuu Liikkuvat-toimintaan, kun myös liikuntaneuvonta lasketaan Liikkuvat-toiminnaksi (150 hanketta, 94 %). Liikuntaneuvontaan päätavoitteenaan kohdistuu kolmasosa (33 %) hankkeista. Liikuntaneuvontahankkeet kohdistuvat eri ikäryhmiin, osa myös varhaiskasvatusikäisiin.

Liikkuva varhaiskasvatus -toimintaa pääasiallisena toimenpiteenään toteuttaa 27 hanketta, joille on myönnetty yhteensä 603 450 euroa avustusta.

Hankkeista seitsemän on elämäntalokuhankkeita, jotka kohdistuvat eri ikäisiin kuntalaisiin. Muut hankkeet (3 kpl) kohdistuvat pääasiassa lasten ja nuorten kohderyhmiin. Näiden hankkeiden tavoitteet ja toimenpiteet eivät ole varsinaista Liikkuvat-toimintaa.

Hankkeiden lukumäärä pääasiallisen kohderyhmän mukaan

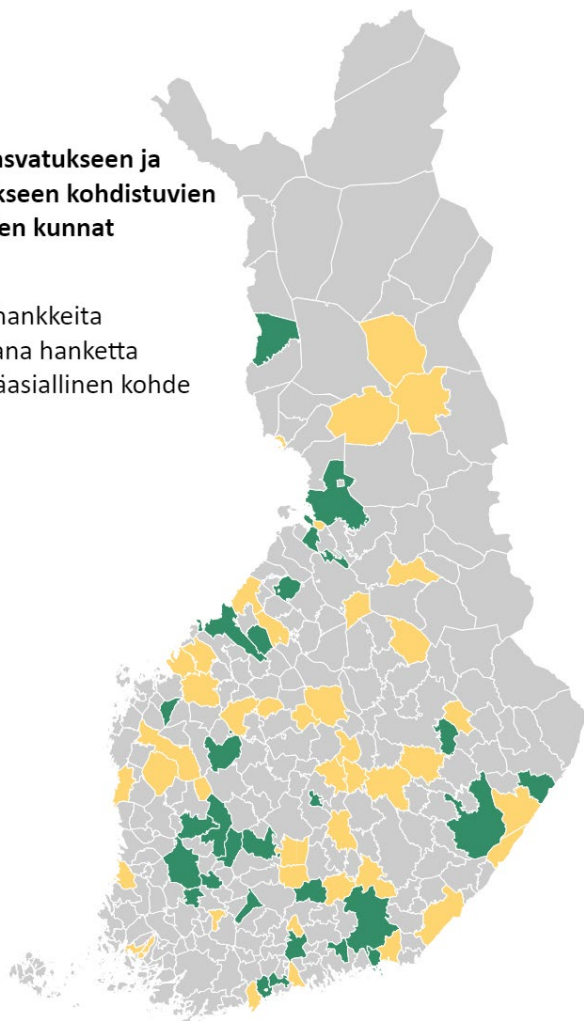

Yhteenveto Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeista

Liikkuva varhaiskasvatus -hankekunnat 2024

Varhaiskasvatukseen ja
esiopetukseen kohdistuvien
hankkeiden kunnat

- ei hankkeita
- osana hanketta
- pääasiallinen kohde

Varhaiskasvatukseen osittain
tai kokonaan kohdistuvat
hankkeet

71

Hankkeiden lukumäärä

71

Kuntien lukumäärä

1 620 500 €

Myönnetty avustus

Liikkuva varhaiskasvatus
-toimintaan pääasiallisesti
kohdistuvat hankkeet

27

Hankkeiden lukumäärä

27

Kuntien lukumäärä

603 450 €

Myönnetty avustus

Liikkuva varhaiskasvatus -avustusten tarkoituksena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin muodostumista varhaiskasvatukseen. Pyrkimyksenä on, että varhaiskasvatus mahdollistaa lapsen liikkumisen vähintään kaksi tuntia päivässä, mikä kattaa noin 2/3 fyysisen aktiivisuuden suosituksista.

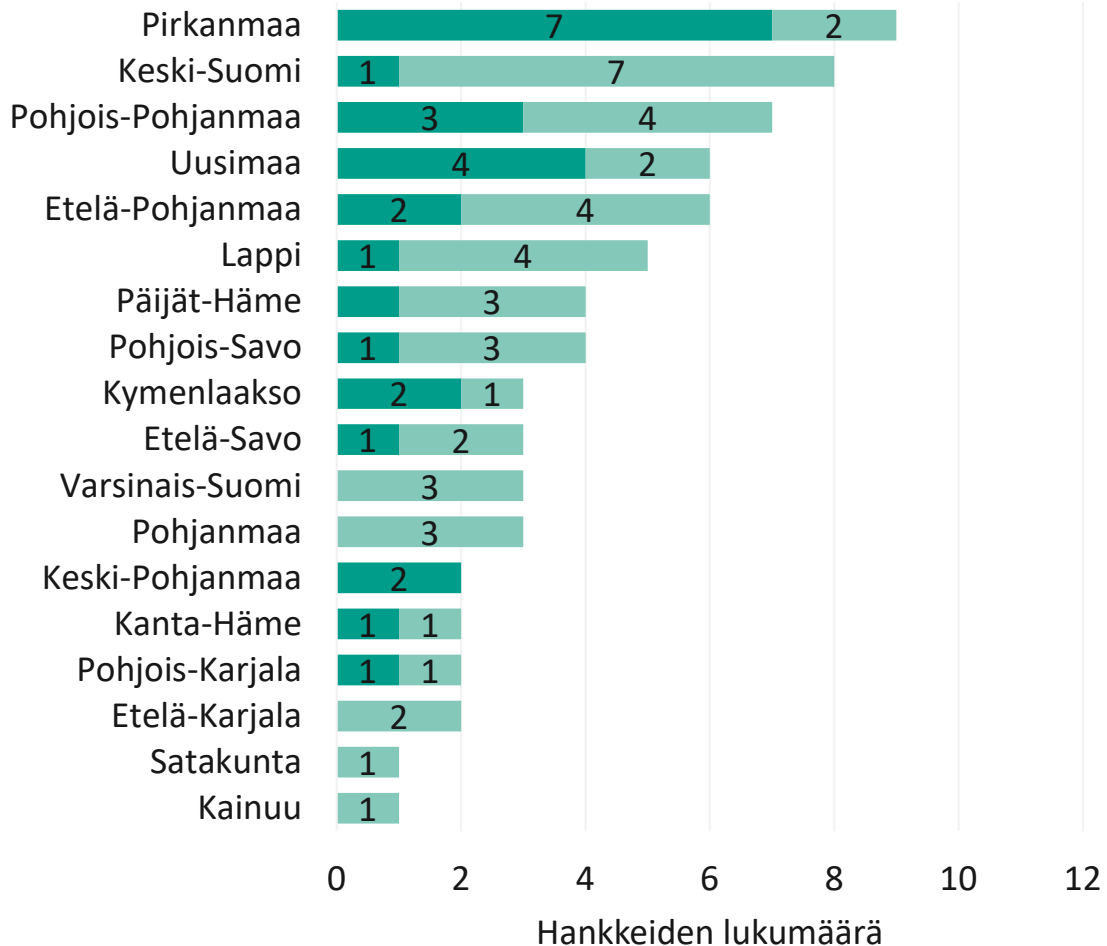
Varhaiskasvatukseen osittain tai kokonaan kohdistuu vuonna 2024 yhteensä 71 hanketta. Näiden hankkeiden joukossa 27 hanketta kohdistuu toimintasuunnitelmien perusteella pääasiassa Liikkuva varhaiskasvatus -toimintaan.

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeita ohjattiin vuoden 2024 avustushaussa suunnittelemaan varhaiskasvatuksen liikunnallisen toimintakulttuurin kehittämistä, kuntakoordinaatiota ja toiminnan organisoimista, varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen lisäämistä, yhteistyötä huoltajien kanssa, perheliikuntaa sekä sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävää toimintaa.

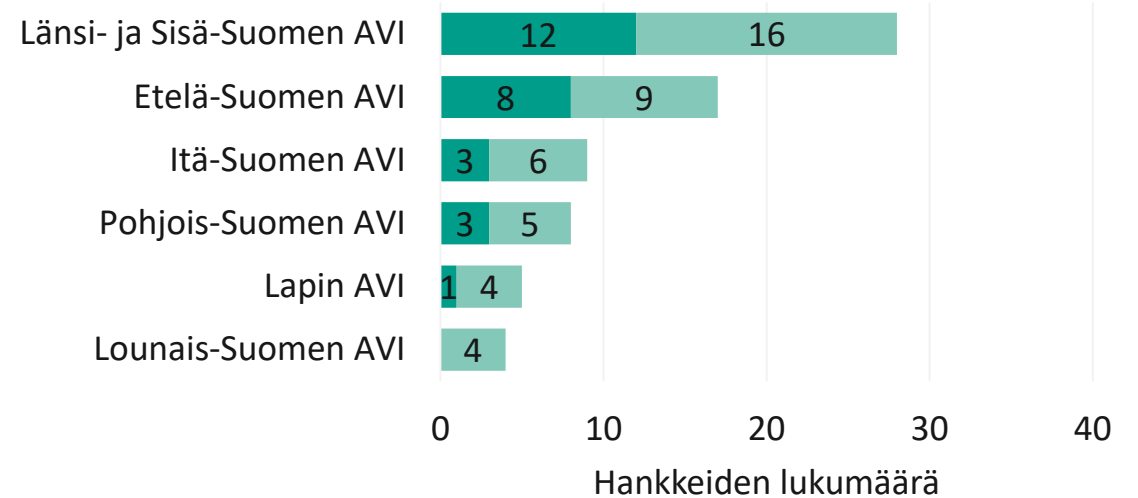
Avustukset myönnettiin syksyllä 2023 ja niiden käyttöaika on tammi-joulukuu 2024.

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden lukumäärä alueittain

Varhaiskasvatuksen kohderyhmään pääasiallisesti tai osittain kohdistuvat hankkeet maakunnittain

Varhaiskasvatuksen kohderyhmään pääasiallisesti tai osittain kohdistuvat hankkeet AVI-alueittain

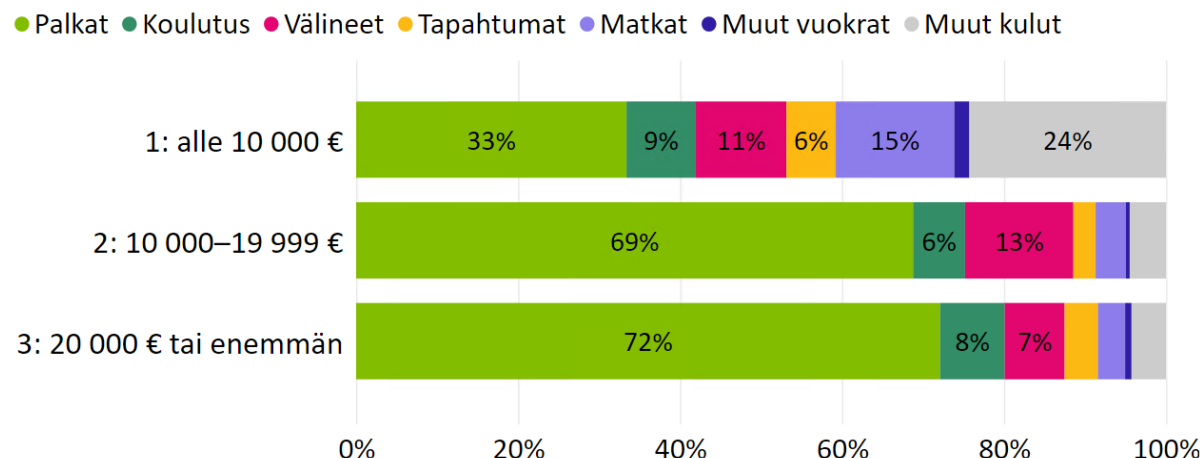
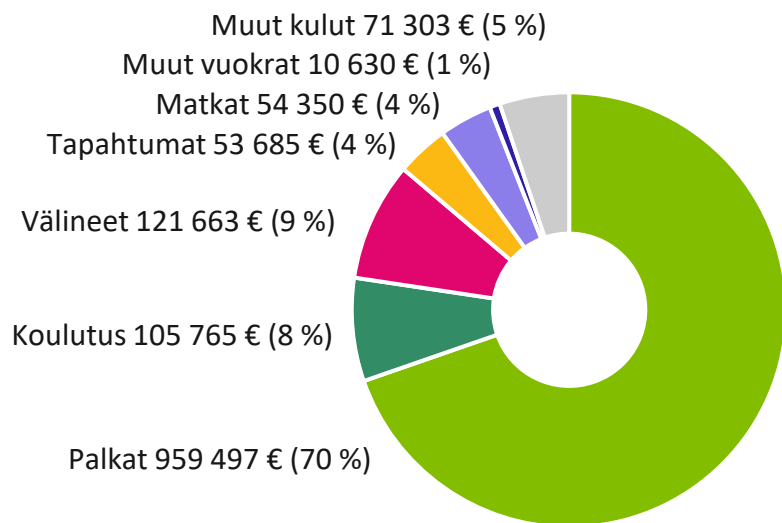
- Liikkuva varhaiskasvatus -hanke
- Muu hanke, jossa varhaiskasvatus on yhtenä kohderyhmänä

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden rahoitus

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden (n = 27) kokonaiskustannukset ovat pienimmillään 4 000 euroa ja suurimmillaan 268 700 euroa per hanke. Myönnetyn avustuksen osuus on keskimäärin 44 prosenttia hankkeiden kokonaiskustannuksista.

Suurin osa kustannuksista kohdistuu palkkoihin (70 %). Välineisiin ja koulutukseen käytetään molempiin vähän alle kymmenesosa budjetista. Pienen budjetin hankkeissa kustannukset jakautuvat tasaisemmin kuin suuremmissa.

Myönnetty avustus	Lukumäärä
Alle 10 000 €	6
10 000–19 999 €	10
20 000 € tai enemmän	11

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden osallistujat

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeissa (n = 27) kohderyhmänä ovat pääasiassa lapset ja perheet. Toiminta kohdistuu osittain varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen.

Toiminnassa pyritään huomioimaan vähän liikkuvat ja motorisesti heikotasoiset lapset. Hankkeissa saatetaan kiinnittää erityistä huomiota tyttöjen liikunnan määrään, sillä tutkimustulosten mukaan tyttöjen fyysinen aktiivisuus on alhaisempaa kuin poikien. Esimerkiksi *kepparikerhon* avulla pyritään innostamaan tyttöjä liikkumaan.

Hankkeisiin osallistuvat pääasiassa kaikki kunnallisen varhaiskasvatuksen yksiköt kunnassa.

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeissa (n = 27) on mukana 624 varhaiskasvatuksen yksikköä 27 kunnasta. Varhaiskasvatus on mukana myös osassa muita hankkeita, joissa on mukana yhteensä 268 yksikköä 44 eri kunnassa. **Yhteensä yksiköitä on mukana 892 kaikkiaan 71 eri kunnassa.**

Osallistujatavoite Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeissa (n = 27)	Osallistujien lukumäärä
Naiset yhteensä - Varhaiskasvatuksen lapset, tytöt yhteensä	29 452 22 843
Miehet yhteensä - Varhaiskasvatuksen lapset, pojat yhteensä	26 264 23 668
Osallistujat yhteensä - Varhaiskasvatuksen lapset yhteensä	55 716 46 511
Osallistujat keskimäärin per hanke - Varhaiskasvatuksen lapset keskimäärin per hanke - Varhaiskasvatuksen lapset minimi per hanke - Varhaiskasvatuksen lapset maksimi per hanke	2 064 1 723 83 10 440

Varhaiskasvatukseen kohdistuvien hankkeiden tiedot 1/3

Seuraavilla sivuilla olevissa taulukoissa on lueteltu kaikki hankkeet, jotka kohdistuvat varhaiskasvatukseen kokonaan tai osittain.

Tällä sivulla taulukossa 1 on esiteltynä hankkeet, jotka suunnittelevat pääasiallisesti varhaiskasvatukseen kohdentuvaa toimintaa eli Liikkuva varhaiskasvatus -toimintaa (n = 27).

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeista 12 kohdistuu kokonaisuudessaan varhaiskasvatukseen ja 15 sisältää myös muita kohderyhmiä. Toimintasuunnitelmien perusteella nämä kaikki hankkeet on kuitenkin suunniteltu pääasiassa Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan ympärille ja muihin kohderyhmiin kohdistuvia toimenpiteitä on pieni osa hankkeesta.

Taulukko 1. Liikkuva varhaiskasvatus -toimintaan kohdistuvien hankkeiden hakijataho, hankkeen nimi, myönnetty avustussumma ja varhaiskasvatuksen osuus kohderyhmistä.

Hakija	Hankkeen nimi	Myönnetty avustus (€)	Varhaiskasvatuksen osuus hankkeen kohderyhmistä (%)
Kouvolan kaupunki	KAMU - kaikki mukaan, inklusiivinen liikkuminen lapsille ja perheille	58 000	100
Tampereen kaupunki	LIIMA - Liikkumisen iloa Mansessa	47 600	100
Oulun kaupunki	Liikuttavat lapset	41 400	100
Espoon kaupunki	Varhaiskasvatuksen aktiivinen arki 3 (jatko-hanke)	36 000	100
Kotkan kaupunki	Perheet liikkuu yhes	29 000	100
Oriveden kaupunki	Liikkuva varhaiskasvatus - Vikkelät villasukat	21 000	100
Ikaalisten kaupunki	Liikuttava lapsuus	25 000	100
Muuramen kunta	Potkua perheeseen ja varhaiskasvatukseen - liikunnallisen kipinän sytyttäminen	12 250	100
Limingan kunta	Liikkua ikä kaikki	12 000	100
Ylöjärven kaupunki	Yhdenvertaisesti liikkuen läpi varhaiskasvatuksen	10 000	100
Punkalaitumen kunta	Liikkuvien lasten laidun	2 500	100
Vesilahden kunta	Kun avaat oven, niin hui silloin se tapahtui - Vakan liikunnallistamishanke Vesilahdessa	5 000	100
Oulaisten kaupunki	Lajikokeilu liikunnallisen elämäntavan innoittajaksi	4 700	88
Kokkolan kaupunki	Innostun ja onnistun - liikkuminen osana elämää!	11 450	85
Toholammin kunta	Loikkaa liikkeelle! 2	10 950	85
Asikkalan kunta	Liikunnallinen elämäntapa	21 000	80
Pellon kunta	Liikuthaan yhdessä 2024	5 550	80
Tohmajärven kunta	ViVa 2 - Vipinä Varhaiskasvatuksessa jatkuu	2 000	80
Vantaan kaupunki	Vantaan liikkuva päiväkotitoimi - Aktiiviset aikuiset, liikkuvat lapset	92 000	70
Alavuden kaupunki	Luonto lisää liikettä 3	18 000	70
Lapinjärven kunta	Liikutaan yhdessä - liikunnallinen elämäntapa kuuluu kaikille	3 500	55
Mäntsälän kunta	Liikkuva Mäntsälä 2025	35 000	50
Sastamalan kaupunki	Sastamala liikkuu ja harrastaa	19 550	50
Tuusniemen kunta	Liikkuvat lapset Tuusniemellä	13 000	50
Savonlinnan kaupunki	Liikkuva varhaiskasvatus Savonlinnassa	18 000	49
Isonkyrön kunta	Ylös, ulos liikkumaan!	15 000	40
Hattulan kunta	Pöhinää perheliikuntaan Hattulassa	34 000	35

Varhaiskasvatukseen kohdistuvien hankkeiden tiedot 2/3

Yhteensä 44 hanketta sisältää varhaiskasvatuksen yhtenä kohderyhmänä muiden kohderyhmien ohella (taulukot 2 ja 3). Näistä hankkeista kaksi ovat määritelleet varhaiskasvatuksen olevan 100 prosenttia hankkeen kohderyhmistä, mutta toimintansa perusteella ne luokiteltiin ensisijaisesti liikuntaneuvontahankkeiksi.

Varhaiskasvatukseen kohdistuvat osahankkeet suuntautuvat varhaiskasvatuksen ohella esimerkiksi perheisiin, aikuisiin, ikäihmisiin tai koko kunnan väestöön (jatkuu seuraavalla sivulla).

Taulukko 2. Varhaiskasvatukseen osittain kohdistuvien hankkeiden hakijataho, hankkeen nimi, myönnetty avustussumma, varhaiskasvatuksen osuus kohderyhmistä ja hankkeen luokittelu.

Hakija	Hankkeen nimi	Myönnetty avustus (€)	Varhaiskasvatuksen osuus hankkeen kohderyhmistä (%)	Hankkeen luokittelu pääasiallisen kohderyhmän mukaan
Kirkkonummen kunta	Liiku mun kanssa 2.0 - Liikuntaneuvonnalla kohti kestäväää elämäntapaa	27 000	100	Liikuntaneuvonta
Kemin kaupunki	Liikunnallisen elämäntavan ja ulkotoiminnan kehittäminen Kemin varhaiskasvatuksessa	20 850	100	Liikuntaneuvonta
Forssan kaupunki	Forssa liikkeelle	27 000	50	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Pieksämäen kaupunki	Seniorit-Juniorit liikkeellä	7 000	50	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Sipoon kunta	Lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvonta	35 000	40	Liikuntaneuvonta
Heinolan kaupunki	Heinolalaisten aktivointi kaupungilla ja kylillä	17 000	40	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Sonkajärven kunta	Liikkuvien ihmisten Sonkajärvi	8 000	40	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Pyhännän kunta	Pyhantä liikkeelle 2024	18 300	40	Elämäntapaa
Posion kunta	Hyvinvoiva Posio	20 500	40	Elämäntapaa
Kauhavan kaupunki	Kärrynpyörää kaiken ikää 2	23 150	40	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Pedersören kunta	Ett strå starkare - tillsammans ökar vi välmående och uppmuntrar till en vardag i rörelse	28 100	35	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Laukaan kunta	Liikkuva Laukaa 2	29 100	35	Liikuntaneuvonta
Kemijärven kaupunki	Liikkuvampi Kemijärvi II	30 000	35	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Kempeleen kunta	Liikkuva arki	20 000	33	Liikuntaneuvonta
Ranuan kunta	Hillan kukkia - arkeen sisältyviä ja kaikille avointa liikuntaa	16 400	32	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Kauhajoen kaupunki	Liikkuen läpi elämän	49 000	30	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Kärkölän kunta	Kärkölässä Liikutaan 2024	20 000	30	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Eurajoen kunta	Eurajoki liikkeelle - hyvinvointia perheille	13 500	30	Liikkuva perhe
Kurikan kaupunki	Perheliikuntaneuvonnan kehittäminen Kurikkaan	19 500	30	Liikuntaneuvonta
Kannonkosken kunta	Liikuttava Kannonkoski	27 700	30	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Leppävirran kunta	LIKE - Leppävirran lasten ja nuorten liikuntastrategia	4 400	30	Muut hankkeet

Varhaiskasvatukseen kohdistuvien hankkeiden tiedot 3/3

Varhaiskasvatukseen kohdistuvien osahankkeiden tavoitteita ovat esimerkiksi:

»Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa ja liikuntaneuvonnan palvelupolun kehittäminen.

»Vähän liikkuvien hyvinvoinnin edistäminen ja fyysisen aktiivisuuden lisääminen niin varhaiskasvatusikäisillä, perheillä, aikuisilla ja iäkkäillä.

»Lasten varhaiskasvatuspäivän aikaisen liikkumisen edistäminen ja kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin ja liikkuvan elämäntavan tukeminen.

Taulukko 3. Varhaiskasvatukseen osittain kohdistuvien hankkeiden hakijataho, hankkeen nimi, myönnetty avustussumma, varhaiskasvatuksen osuus kohderyhmistä ja hankkeen luokittelu.

Hakija	Hankkeen nimi	Myönnetty avustus (€)	Varhaiskasvatuksen osuus hankkeen kohderyhmistä (%)	Hankkeen luokittelu pääasiallisen kohderyhmän mukaan
Kalajoen kaupunki	Hyvinvointia meriluontoliikunnasta 2. VirtaavaVoima - Liikunnallinen	29 900	25	Liikuntaneuvonta
Mäntyharjun kunta	perheyhteisö	12 500	25	Liikuntaneuvonta
Kyyjärven kunta	Hyvinvoiva Kyy-York	7 000	25	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Kuhmoisten kunta	Liikuntaneuvonnalla fyysistä aktiivisuutta 2	7 000	25	Liikuntaneuvonta
Kristinestad stad	Kristinestadsborna i rörelse II	5 000	20	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Lappeenrannan kaupunki	Myö liikuttaa - mielellään 2.	60 000	20	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Kiteen kaupunki	Hyvinvointia yhdyspinnoilla paikallisesti – Elintapaohjauksen yhteistyömalli TERVE Kitee	24 500	20	Liikuntaneuvonta
Kaavin kunta	Liikunnallisen elämäntavan kehittäminen Kaavin kunnassa	22 500	20	Liikuntaneuvonta
Konneveden kunta	KKK -Kaikki Kuntoon Konnevedellä	32 600	20	Elämäntukeminen
Kihniön kunta	Liikunta osaksi hyvinvointia 2024	20 500	20	Elämäntukeminen
Joutsan kunta	Liikettä niveliin -hanke	21 000	20	Elämäntukeminen
Maskun kunta	Kuperkeikkoja ja kyläliikuntaa – Yhteisöliikunnan ja liikuntaneuvonnan kehittäminen	41 100	20	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Sievin kunta	Hyvällä mielellä liikkumaan	24 200	15	Liikuntaneuvonta
Raision kaupunki	Liikkuen läpi elämän Raisiossa 2024	56 000	12	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Nykarleby stad	NY kraft år 2	20 250	10	Useita Liikkuvat-kohderyhmiä
Paltamon kunta	Elinvoimaa elintavoilla	30 000	10	Liikuntaneuvonta
Hankasalmen kunta	#hankasalmiliikkuu	35 500	10	Liikuntaneuvonta
Viitasaaren kaupunki	Liikuntaneuvonnan kehittäminen Wiitaunionin kunnissa	24 000	10	Liikuntaneuvonta
Padasjoen kunta	Lasten ja nuorten liikkuva Padasjoki	12 000	10	Muut hankkeet
Alajärven kaupunki	Aito ja aktiivista elämää Alajärvellä	15 000	10	Liikuntaneuvonta
PARIKKALAN KUNTA	Liikuntaneuvonnan kehittäminen Parikkalan kunnassa	14 000	10	Liikuntaneuvonta
Ruskon kunta	Liikuntaneuvonnasta lisää liikettä	2 000	10	Liikuntaneuvonta
Haminan kaupunki	Liikettä arkeen - neljäkymppiset kuntoon	39 000	5	Liikkuva aikuinen

Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan menestystekijät 1/2

Menestyneen Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan taustalta on tunnistettu viisi menestystekijää. Avustusta hakevia on ohjattu menestystekijöiden huomiointiin hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Menestystekijät löytyivät syksyllä 2023 Liikkuva varhaiskasvatus -hakuliitteestä avustuksen hakuilmoituksen¹ yhteydestä.

Menestystekijöiden näkyminen hankesuunnitelmissa

1) Liikunnallisen toimintakulttuurin kehittäminen

Liikunnallista toimintakulttuuria kehitetään usein henkilöstön osaamisen kautta esimerkiksi koulutuksia lisäämällä. Varhaiskasvatuksen olosuhteita ja ympäristöjä muokataan pienimuotoisesti välinehankinnoilla ja toteuttamalla luonto- ja ulkoliikuntaa. Suunnitelmallisuus näkyy liikunnallisessa vuosikellossa, joka määrittää varhaiskasvatuksen toimintamalleja ja tapahtumia. Lasten osallistaminen suunnitteluun mainittiin 17 hankehakemuksessa (63 %).

2) Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan organisoiminen ja kuntakoordinaatio

Toiminnan organisoiminen ja kuntakoordinaatio tuotiin esiin 20 hankesuunnitelmassa (74 %). Useimmissa hankkeissa erikseen palkattu tai henkilöstöstä nimetty hankekoordinaattori vastaa toiminnan suunnittelusta. Hankekoordinaattorin tehtävänä on lisäksi hankkeen eteenpäin vieminen, yhteydenpito sidosryhmiin ja verkostoihin, koulutusten järjestäminen ja yhteistyö hankkeiden ohjausryhmien kanssa.

¹ [OKM 2024](#)

Osuudet on laskettu 27 Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeen tiedoista

Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan menestystekijät 2/2

Menestystekijöiden näkyminen hankesuunnitelmissa

3) Henkilöstön osaamisen lisääminen

Henkilöstön osaamista lisätään koulutusten, seminaarien ja verkostotapaamisten avulla. Yleisin teema on lasten motoristen taitojen arviointi ja kehittäminen, mutta myös liikkumisen puheeksi otto, oppimisympäristöjen muokkaaminen, liikunnanohjaus sekä teknologian hyödyntäminen lasten liikuttamisessa.

4) Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö ja perheliikunta

Hankkeissa on usein tavoitteena kannustaa perheitä yhteiseen liikkumiseen myös varhaiskasvatuspäivän ulkopuolella. Liikkumisen puheeksi ottaminen vasu-keskusteluissa mainittiin harvoin, vain viidesosassa (n = 6) hankesuunnitelmista. Perheitä kannustetaan vapaa-ajan liikkumiseen mm. lainattavien liikuntareppujen, materiaalien ja digitaalisten pelien avulla. Perheille järjestetään myös liikunnallisia tapahtumia ja kampanjoita. Perheliikuntaneuvontaa järjestetään vähäisesti liikkuville perheille.

5) Sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus mainittiin noin puolessa hankesuunnitelmista. Aihe tuli useimmin esiin yleisenä tavoitteena varhaiskasvatuksen arjessa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tullaan huomioimaan lisäksi tapahtumissa ja henkilöstön koulutuksissa. Yksittäisiä mainintoja tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävästä toimenpiteistä olivat ilmainen uimakoulu, liikuntavälinelainaamo sekä kotiin lainattavien liikuntareppujen kortit, jotka lisäävät huoltajien tietoisuutta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta liikkumisessa.

Osuudet on laskettu 27 Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeen tiedoista

Hankkeiden tavoitteet

Uusia hankkeita: 12
Jatkohankkeita: 15

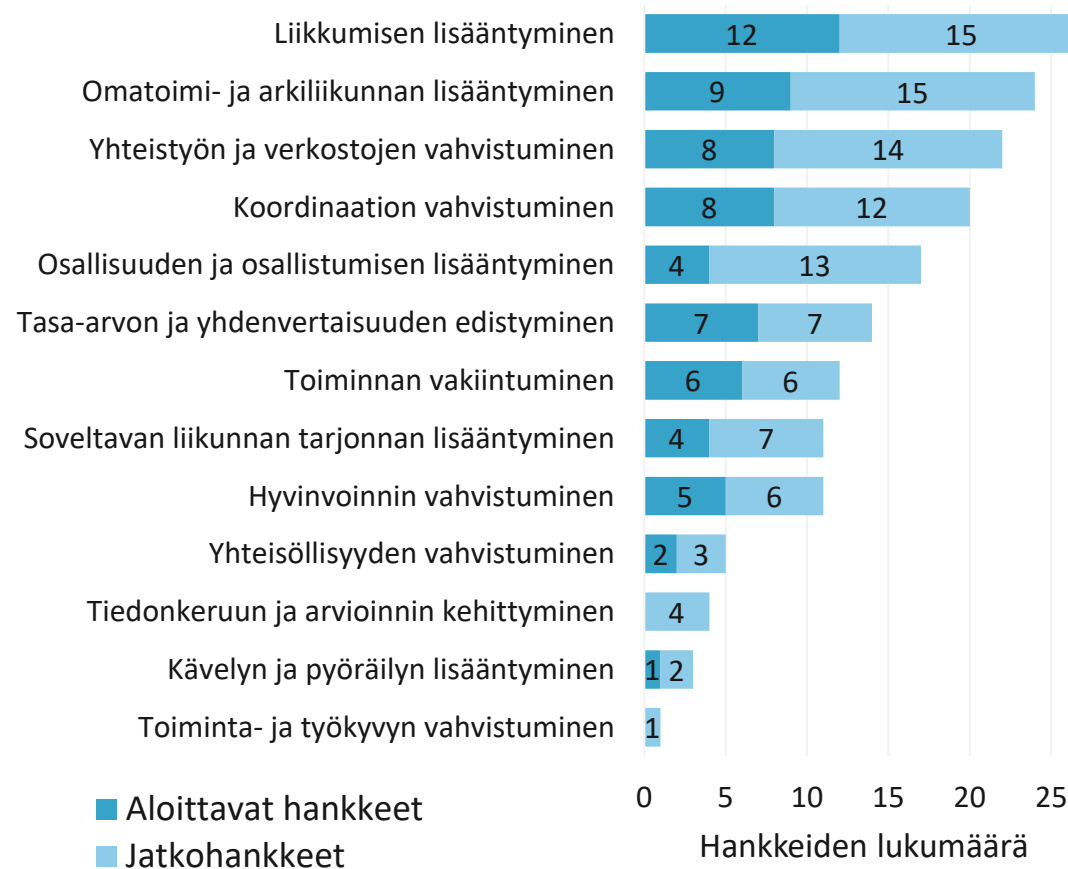
Liikkumisen lisääntyminen on Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden päätavoite. Liikkumista pyritään lisäämään usein koko perheen arkeen.

Perheliikuntaa pyritään lisäämään 24 hankkeessa (89 %). Perheille lisätään tietoa ympäristön mahdollisuuksista liikkumiseen, tarjotaan liikuntareppuja lainaan, järjestetään lasten ja perheiden yhteisiä tapahtumia sekä kehitetään perheliikuntaneuvontaa.

Yhteistyötä vahvistetaan 22 hankkeessa (81 %). Yhteistyötä vahvistetaan muun muassa liikuntaseurojen, liikuntapalveluiden, seurakunnan, perheiden ja neuvolan kanssa. Yhteistyöllä järjestetään liikuntatapahtumia ja koulutuksia henkilöstölle sekä rakennetaan palvelupolkuja liikuntaneuvontaan.

Lasten osallistaminen hankkeen suunnitteluun mainitaan usein jatkohankkeiden suunnitelmissa, mutta ensimmäisen hankekauden suunnitelmissa harvemmin.

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden (n = 27) tavoitteet

Hankkeiden toimenpiteet

Henkilöstön koulutukset ja osaamisen lisääminen mainittiin yleisimpänä Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden toimenpiteenä. Koulutukset koskevat pääasiassa lasten motoristen taitojen havainnointia ja kehittämistä. Lisäksi henkilöstöä kannustetaan osallistumaan valtakunnallisiin seminaareihin ja verkostotapaamisiin.

Välineiden hankinta ja päivitys oli kirjattu 21 hankesuunnitelmaan (78 %). Monipuolisia liikuntavälineitä hankitaan varhaiskasvatuksen arkeen ja mahdollistetaan liikuntavälineiden lainaaminen myös perheiden käyttöön.

Luonto- ja ulkoliikuntaa pyritään toteuttamaan 21 hankkeessa. Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään monipuolisesti lähiluontoa ja tehdään luonto- ja metsäretkiä. Lapsille pyritään rakentamaan luontosuhde myönteisten luontokokemusten avulla.

Uusia hankkeita: 12
Jatkohankkeita: 15

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden (n = 27) toimenpiteet

Hankkeiden yhteistyö

Uusia hankkeita: 12
Jatkohankkeita: 15

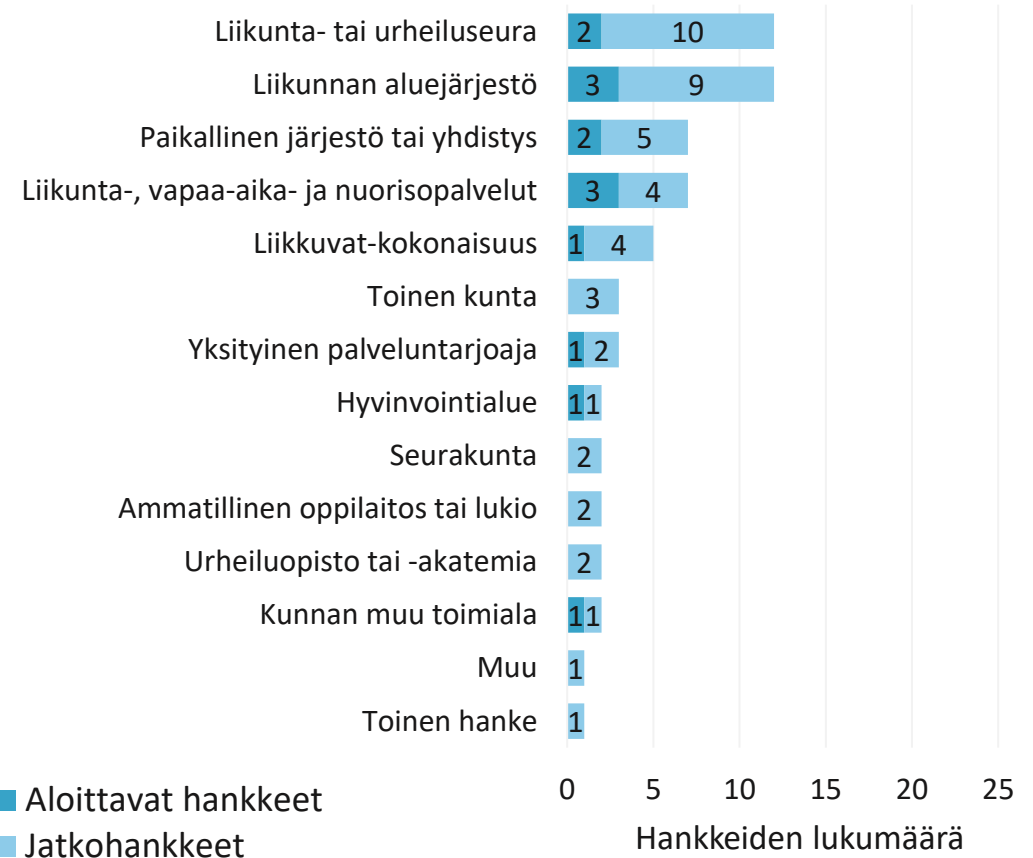
Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeissa tavoitellaan usein yhteistyön ja verkostojen vahvistumista, jolloin toimenpiteet tähtäävät usein yhteistyön lisäämiseen. Hankkeiden koordinaatiosta vastaa yleisimmin kasvatuksen toimiala. Oman ilmoituksensa mukaan hankkeissa tehdään yhteistyötä keskimäärin viiden eri tahon kanssa. Etenkin jatkohankkeissa tehdään yhteistyötä useiden eri tahojen kanssa.

Liikunta- ja urheiluseurat sekä liikunnan aluejärjestöt ovat mukana liikuntatapahtumien, koulutusten ja perheliikunnan järjestämisessä. Paikallisista järjestöistä ja yhdistyksistä yleisimpiä yhteistyötahoja ovat MLL ja 4H-yhdistys. MLL on mukana neljän hankkeen kartoitus- ja kehitystyössä.

Yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa pyritään edistämään muun muassa liikuntaneuvontaa. Lisäksi yhteistyöllä lisätään seurojen toimijoiden osaamista järjestämällä koulutusta lapsiryhmien ohjaajille.

Hakemusvaiheessa hankkeiden yhteistyötahojen listaus on suuntaa antava. Yhteistyötahot voivat myöhemmin tarkentua ja määrä voi lisääntyä.

Liikkuva varhaiskasvatus -hankkeiden (n = 27) yhteistyö

Hankkeen vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnista vastaa kolmasosassa hankkeita **ohjausryhmä** (10/27). Ohjausryhmän tehtävänä on suunnitella, seurata ja arvioida hankkeen toteutumista.

Yleisimpänä arvioinnin välineenä tuodaan esiin [Nykytilan arviointi -työkalu](#) (16/27). Nykytilan arvioinnin avulla valitaan toiminnan kehittämiskohteita, asetetaan uusia tavoitteita sekä hyödynnetään työkalua toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen.

Määrällistä tietoa käytetään mittarina noin puolessa (14/27) hankkeista. Määrällinen tieto on vaihtelevaa. Pääasiassa tietoa kerätään tapahtumien lukumäärästä ja tapahtumiin osallistuneiden lukumäärästä. Yleistä on kerätä tietoa myös koulutusten ja koulutuksiin osallistuneiden lukumäärästä.

Hankkeiden toimintaa arvioidaan **palautteiden** avulla noin puolessa (13/27) hankkeista. Palautetta toiminnasta pyydetään lapsilta, henkilöstöltä, huoltajilta sekä yhteistyötahoilta. Palautteista saatuja tuloksia hyödynnetään kunnan ja yksiköiden kehittämistyössä.

Liikuntatottumusten määrää ja muutosta mitataan noin viidesosassa (6/27) hankkeista. Pääasiassa liikuntatottumuksia selvitetään lapsilta ja perheiltä, mutta myös varhaiskasvatuksen henkilökunnalta. Liikuntatottumuksia selvitetään alku- ja loppukyselyiden avulla.

Mittareita hankkeiden arvioinnissa:

- Nykytilan arviointi –työkalu
- Tapahtumien määrä
- Koulutuksiin osallistuneiden määrä
- Perheliikuntasalivuorojen varausten määrä
- Koulutuksista saatu palaute
- Perheiltä saatu palaute
- Kysely arjen liikkumisesta
- Perheiden vapaa-aikakysely
- Virveli-tietokantaan kootut tiedot
- Perheiden liikuntareppu on innostanut perheitä liikkumaan enemmän yhdessä.
- Aktiivisuusrannekkeiden käyttö ja seuranta
- Tarvittavat välineet hankittu
- Karvin Valssi- työkalu

Hankkeiden jatko ja vakiinnuttaminen

Jatko ja vakiinnuttaminen mainitaan 12/27 hankkeen hakemuksessa

Vakiinnuttamista edistävinä tekijöinä mainittiin henkilöstön osaamisen lisääminen, perheiden osallistaminen, tiedon lisääminen liikkumisen vaikutuksista sekä verkostoyhteistyö. Perheiden halutaan tunnistavan liikunnallisen elämäntavan positiivinen merkitys niin lapsen kuin koko perheen kokonaishyvintöihin.

Liikunnan tai toiminnan vuosikello mainitaan 13/27 hakemuksessa

Liikunnan vuosikelloa aiotaan päivittää seuraavalle toimintakaudelle varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Osa hyödyntää Nykytilan arvioinnin tuloksia vuosikellon teossa. Vuosikelloihin kirjataan mm. erilaisia tapahtumia, toiminnallisia vanhempainiltoja ja teemapäiviä sekä tietoa liikuntamahdollisuuksista.

Jatko ja vakiinnuttaminen lainauksia:

”Tällä pitkäjänteisellä työllä saamme toiminnan vakiinnutettua varhaiskasvatukseen niin henkilökunnan osaamisen, asenteiden kuin toimintatapojenkin osalta.”

”Säännöllinen Nykytilan arviointi auttaa valitsemaan oikeat kehittämiskohteet ja vakiinnuttaa toiminnan osaksi varhaiskasvatuksen arkea.”

”Verkostotyön vakiinnuttaminen niin, että toiminta jatkuu hankekauden jälkeenkin, on tärkeää lasten tasavertaisten liikunnan mahdollisuuksien toteutumiseksi.”

”Liikunnan vuosikellon ulkoliikuntasisältöjen vakiinnuttaminen osaksi arkea mm. koordinaattorin ohjaamalla liikuntahetkillä, valmiilla materiaalilla ja perheitä osallistavalla tiedolla ja kampanjoilla.”

Lisätietoa

Viittausohje

Henni Syväoja, Elina Tarkiainen, Tuomas Kukko & Marianne Turunen. 2024. Liikkuva varhaiskasvatus -hanketoiminta kunnissa 2024. Varhaiskasvatukseen kohdistuvien liikunnallisen elämäntavan paikallisten kehittämishankkeiden hakemusten seuranta ja arviointi. Likes, Jamk.

Hankeseuranta ja arviointi -tiimi

Marianne Turunen, tutkija

Elina Tarkiainen, ohjelmakoordinaattori (Liikkuva aikuinen -ohjelma)

Tuomas Kukko, tilastoasiantuntija

Henni Syväoja, tutkija

Yhteydenotot: etunimi.sukunimi@jamk.fi

Kotisivut: [Liikunnan paikallisten kehittämishankkeiden seuranta](#)

Lähteitä ja linkkejä

Aluehallintovirastojen myöntämät avustukset: aviavustukset.fi

Liikkuva varhaiskasvatus: liikkuvavarhaiskasvatus.fi